



OT INSONIYATNING SODIQ YO'LDOSHI.

Mengliboyeva Adiba.

Termiz agrotexnologiyalar va rivojlanish instituti

4- bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7139146>

ARTICLE INFO

Received: 27th September 2022

Accepted: 01st October 2022

Online: 03rd October 2022

KEY WORDS

Ratsion, Ozuqa birlik, Ayg'ir, Toychoq, Mustaxkam konstitututsiya, Yashil ozuqa, Fiziologik xususiyat.

Ot bu barcha hayvonlar orasida tariximizni rivojlanishiga kuchli ta'sir ko'rsatgan. Otlarni odamlar xonakilashtirilgan. Shundan buyon otlar bizning hayotimizga kirib keldi ko'p yillardan beri transport va qishloq xo'jaligida kuch va yordamchi hamroh bo'lib kelgan. Otlar asosan sutemizuvchilar turkumiga mansub. Erkak otlar ayg'ir, urg'ochi otlar toychoq deb ataladi. Ot nafis hayvon bo'lib va o'zining nozikligi bilan boshqa hayvonlardan ajralib turadi. Mushaklari yaxshi rivojlangan mustahkam konstitututsiyaga kiradi, oyoqlari uzun va ingichka, eng qiziq xususiyati shundaki otning boshi kata bo'lishiga qaramay miyyasi nisbatan kichikdir. Sayyoramizdagi aqilli hayvonlar sarasiga kiritilib ular mukammal darajada o'rgatiladi. Otning katta boshi va uchli quloqlari va tumshug'ida bir juft katta mayus ko'zlari mavjud. Barcha otlar ko'rish eshitish va hidga ega. Labi sezgi organi xisoblanadi. Otlarning hayoti davomiyligi ularning turiga va turmush tarziga bog'liq, oddiy otlar odatda 25-30 yil, sport va og'ir

ABSTRACT

Mazkur maqolada otlarda saqlash uchun joy tanlash, maydonini tashkil qilish, zotlarini ko'paytirish haqida so'z yuritilgan.

mehnat bilan shug'ullanadigan otlar 20-yilgacha yashashi mumkin.

Ot o'txo'r hayvon xisoblanadi, shuning uchun ularning asosiy ozuqasi o't, don va ildiz ekinlaridir. Yovvoyi otlar yozda tez semiradi. Doimiy ravishda o'tloqda qoladi, qishda esa vazn yo'qotadi chunki oziq ovqat taqchil bo'ladi. Uy otlari yozda o'tloqqa olib chiqiladi to'liq o't bilan oziqlanadi, yashil ozuqa tarkibida zarur va foydali oziq moddalar bor. Qishda otni pichan, jo'xori, makkajo'xori lavlagi, sabzi bilan oziqlantirsa bo'ladi. Ot uzoq yillik yaylovlarga moslashtirilgan hayvon. Uning oziqlanishi fiziologik xususiyatlar bilan mos kelishi kerak, sifatli ozuqani hazm bo'lishi oson bo'ladi. Hayvonlarni ovqatlantirishning asosiy qoidalaridan biridir. Bunday holda, oziq-ovqat sharbatlari ishlab chiqariladi va oson hazm qilinadi. "Zarur bo'lganda" ovqatlantirish ko'pincha oshqozon va ichak kasalliklarini keltirib chiqaradi. Ozuqaning taqsimlanishi. Avval pichan (somon), keyin shirali ozuqa va don beradi. Kechqurun



kunlik normaning yarmini berish yaxshidir, ikkinchi yarmini ertalab va abeddan keyin ovqatlantirishga teng ravishda bo'linadi. Suvni kuniga kamida uch marta kunlik miqdori 35-45 litrni tashkil qiladi. Issiq mavsumda u bir yarim-ikki baravar ko'payadi. Hech qanday holatda terli va charchagan otga sovuq suv bermaslik kerak ot ozuqa sifati va tarkibi uchun juda kerakli bo'lgan hayvondir. Yaqinda uning sezilarli darajada kengaydi, ammo ko'p hollarda yemdan foydalanishni afzal ko'rishadi: pichan, silos, sulii, somon. Otlarni boqish uchun o'tlar, ildizni qayta ishlash mahsulotlari, aralash ozuqalar, vitamin aralashmalari bilan chiqariladi. Yuqori sifatli pichan ozuqa moddalarining to'yimli manbaidir. Qishda, pichan otning kundalik ovqatlanishining 50 foizini tashkil qiladi. Agar ot ishlaydigan ot bo'lsa, ushbu mahsulotlarni doimiy ratsionga kiritish kerak. Ba'zi xollarda ot boquvchilar turli xil maydonlardan pichanlardan foydalanadilar. Bu esa o'tlarning tarkibini dizenifikatsiya qilishga imkon beradi. Yashil ozuqa issiq mavsumda ishlatiladi. Ovqat hazm bo'lmasligi uchun ot asta-sekin o't ozuqasiga o'tkaziladi, avval hayvonni yaylovga olib kelmasdan yangi kesilgan o'tlarni berish yaxshidir. Berilgan yashil massa va o'tlarni sovuq don bilan

boqmaslik kerak.. Yozda hayvon butun tunni o'tloqda yoki barqaror yoki soyabon bilan bog'lab qo'yilgan to'siqda o'tkazishi mumkin. Kechalari, oziqlantiruvchilarga o't qo'yilmoqda. : otlar kamdan-kam hollarda yotishadi, chunki ular tik turgan holda uxlashlari mumkin. Protein, fosfor va B vitaminlari manbai kerak. Bu barcha yoshdagi otlar uchun yaxshi ozuqa. Otlar uchun bug'doy va javdar kepagi kunlik normasi 4 kg gacha. Bizning davrimizdan oldin otga bo'ysungan va bundan buyon ham insoniyat hayotni tasavvur qilmagan. Nima uchun inson otlarni yaxshi ko'rishadi? Bu hayvonlar yuqori intellektga ega, nozik hayvon, ular egasiga sodiqdir va chiroyli. Yugurib kelayotgan ot – zavqli va manzara egadir.

Xulosa o'rnida shuni aytish kerakki otlarni sifatli ish qobilyati foydalanishi ularni boqish sharoitiga bog'liq. Doimiy otxonada saqlash ham to'g'ri kelmaydi, yashil maydonlarda sayr qilish otlarning sog'ligi uchun juda foydali. Ot boqiladigan maydonni barpo qilishda joyning katta kichikligiga va joylashishiga e'tibor berish kerak. Otlarning biologik xususiyatini inobatga olgan xolda ularning oziqlantirish tartibiga rioya qilish katta ahamyatga ega.

References:

1. Xolmirzayev D, "Yiqilish va tuyachilik",
2. Almazov B, Borimsiz tulporlarim, 1983
3. Abdusattor Amirov, B. Yaxyoyev, K Xaydarov.